

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

УДК 001.4

DOI: 10.30977/BUL.2219-5548.2023.101.2.182

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК «УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ СЛОВОВЖИВАННЯ» – ЗАСТОСУНОК ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКОМОВНОГО СПОСОБУ МИСЛЕННЯ

Ребезнюк І. Т.

Національний лісотехнічний університет України

Анотація. Висвітлено та прокоментовано використання науково-технічних термінів і словосполук у навчальному посібнику «Українське наукове слововживання» відповідно до новітніх устандартованих правил, що полегшує сприймання й розуміння вжиткового тексту, сприяє досконаленню українського наукового стилю мовлення та мислення.

Ключові слова: українська мова, термін, словосполуча, дія, подія, наслідок.

Вступ

Упродовж чотирьох сторіч в українців намагалися відібрати мову різними заходами, починаючи від указу 1627 р. московського царя Олексія, за яким треба було зібрати та спалити всі книжки українського друку.

На початку ХХ ст., після розвалення Російської імперії, було створено Українську державу, де українська мова фактично набула статусу державної. Тоді почалася бурхлива робота над українською мовою, термінологією та лексикографією. Упродовж «Золотого десятиріччя» було видано близько сотні термінологічних словників.

Однак лист Сталіна «Тов. Кагановичу та іншим членам ПБ ЦК КП(б)У» із санкцією на боротьбу проти «національного ухилу» 1926 р., започаткував переслідування діячів «українізації». До 1938 р. було оприлюднено низку публікацій, де певні складники української мови (слова, суфікси тощо) оголошено буржуазно-націоналістичними та їх було приписано вилучити з мови.

Після ухвалення 1938 р. постанови ЦК КП(б)У про обов'язкове вивчення в школах республіки російської мови в Україні запанувала політика «зближення мов», що призвела до зруйнування будови (структури) й логіки української мови. Її цілковито уподібнено до російської мови. Створено мову українськуватих наліпок на російські слова. Риси такої штучноствореної української мови російського способу мислення, що панували в УРСР, залишилися й досі.

Аналіз публікацій

Риси штучноствореної української мови стосуються до:

- обирання слів чи їх творення;

- формування словосполук;
- формулювання речень.

Найпоширеніші українськуваті наліпки на російські слова: *завідуючий* на *заведующий*, *здача* на *сдача*, *з наступаючим* на *с наступающим*, *я вибачаюсь* на *я извиняюсь*, *співпадають* на *совпадают*, *зустрічаються помилки* на *встречаются ошибки*, *знаходиться в лабораторії* на *находится в лаборатории*, *водіння* на *вождение* тощо.

Якщо з частиною таких помилок ми вже впоралися, наприклад, зараз переважають у вжитку слова: *завідувач*, а не *завідуючий*; *решта*, а не *сдача*; *з прийдешинім*, а не *з наступаючим Новим роком*. Замість *я вибачаюсь* частіше вживають *даруйте*, *перепрошую*, *вибачте мені*.

Однак ще дуже часто трапляються в мовленні українськуваті наліпки, а не українські слова: *співпадають обставини*, а не *збіг обставин*; *зустрічаються*, а не *трапляються помилки*; *знаходиться*, а не *перебувати в лабораторії*; *водіння*, а не *кермування авто*.

Ще більше в ужитку трапляються словосполуча, сформовані за російським взірцем з українськуватими наліпками. Наприклад: *підготовка фахівців* (рос. *подготовка специалистов*), *розробка стратегії* (рос. *разработка стратегии*), *обробка матеріалів* (рос. *обработка материалов*), *технологія обробки* (рос. *технология обработки*), *метод оцінки* (рос. *метод оценки*), *методика розрахунку* (рос. *методика расчета*), *виконання досліджень* (рос. *выполнение исследований*), *управління проектами* (рос. *управление проектами*), *вільне падіння* (рос. *свободное падение*) тощо.

Те саме стосується й до речень, що їх формують на російський лад з українсь-

куватими наліпками. Наприклад: *У вузі здійснюється підготовка спеціалістів* (рос. *В вузе осуществляется подготовка специалистов*); *Зауваження пишуться на полях листа* (рос. *Замечания пишутся на полях листа*); *Розглянено й рекомендовано до видання методичною радою* (рос. *Рассмотрено и рекомендовано к изданию методическим советом*). Хоча й уживаємо в словосполучах і реченнях слова з українською буквою «і», проте вони дуже часто наліплені на російські лексеми, а словосполучки й речення пишемо за російським взірцем. Українці й далі культивують те, що їм нав'язали московити, найбільше за часів радянщини.

Після розвалення СРСР і здобуття Україною незалежності відбувалося багато термінологічних конференцій і семінарів, на яких науковці прагнули виробити загальні правила слововживання й термінотворення, спираючись на засадничі складники української мови й українськомовний спосіб мислення.

Чи не першого великого значинового кроку було зроблено мовознавцями супроти зросійщення української мови в ДСТУ 3966 «Засади і правила розроблення стандартів на терміни і визначення понять» [5], у якому подано загальні правила слововживання й термінотворення.

Навчальний посібник «Українське наукове слововживання» [7] розвиває засади зазначеного стандарту. Мета посібника – окреслити й допомогти читачеві зрозуміти й опанувати основні правила українського слововживання відповідно до чинних стандартів України.

Готуючи посібника, автор намагався охопити всі вимоги щодо вживання й формування наукової мови відповідно до таких документів: Закону України про мову, чинних державних стандартів – ДСТУ 3966 [5] і ДСТУ 1.5 [1]; Національних класифікаторів і міжнародних класифікацій, рекомендацій науково-технічної комісії з питань термінології при Держстандарті України; інших (понад 20) стандартів [2–4, 6]. Автор зважав на засади українського слововживання й словотворення, поданих у словниках Б. Грінченка; словниках «Золотої десятиріччя» О. Дорошенка, А. Кримського, С. Єфремова; А. Ніковського; І. Шелудька тощо; нових посібниках, словниках і наукових статтях О. Синявського, Ю. Шевельова, Б. Антоненка-Давидовича, І. Вихованця, М. Гінзбурга, В. Моргунюка, М. Зубкова

та ин. Загалом опрацьовано 145 джерел відомостей.

Мета та постановка завдання

Мета статті – ознайомити читача зі змістом посібника «Українське наукове слововживання».

Українська мова, на відміну від російської, здатна розрізняти назви дій, подій, а також їх наслідків не тільки дієсловами, а й віддієслівними іменниками [1–7]. Наприклад, російським дієсловам *изменять* і *изменить* відповідає один російський іменник *изменение*, що означає дію, подію і наслідок: (*період изменения, момент изменения і сравнение изменений*).

Українським дієсловам *змінювати* й *змінити* відповідає три іменники:

змінювання – дія (те, що відбувається);

змінення – подія (те, що відбулося);

зміна – наслідок (те, що отримано).

Тому правильне вживання цих іменників у словосполучах: *період змінювання, момент змінення та порівнювання змін*.

Щоб українська наукова мова була цілісною, системною та логічною, необхідно дотримуватися правил слововживання [5–7].

1 Перше основне правило. Усіх мовних засобів необхідно вживати відповідно до їх прямої призначеності, адже кожне слово насамперед спричинює асоціацію своєї прямої (основної) значини, а переносна чи несистемна значина впливає лише з аналізу контексту. Наприклад, дієслова мають означати дію чи подію, іменники – назви особин або речей, прикметники передають ознаки особин або речей тощо.

Неможливо спростувати вислів І. Вихованця про те, що диригентом оркестру слів є дієслово, позаяк саме воно має найбільше різнозначинних похідників.

1.1 Тому **застосовне правило № 1** виозначають саме щодо дієслова так:

Усі дієслова в українській мові мають видову пару (форми недоконаного й доконаного виду) [5–7]. Наприклад:

недоконаний вид (означає дію) (що робити? – напр. *навчати*) й

доконаний вид (означає подію) (що зробити? – *навчити*).

Про дію може йтися в минулому, теперішньому й майбутньому часі: *я навчав, я навчаю, я навчатиму*.

Про подію – у минулому й майбутньому часі: *я навчив, я навчу*.

Третій дійовий утямок, відповідно до засад наукового слововживання, після дії та події – це наслідок події – отримана на момент події особина / річ або набутий учасником дії стан / зміна стану. Більшість із цих назв ми звично вживаємо, напр., *оцінка* – наслідок події *оцінення*, *прихіднок* – наслідок події *прихіднення*, *застосунок* – наслідок події *застосування*. Усе більше тепер уживають слова *у[в]статкування* як наслідок події *у[в]статкування* [5–7]. Тоді подібно до цих назв маємо вживати й інших слів, зокрема лексеми *завданок* як наслідок події *завдання*. До речі, Леся Українка також уживала це слово, зокрема в реченні «*Мама дозволила Юзі не вчити завданків проти свята*» [7]. У посібнику «Українське наукове слововживання» [7] подано засоби передавання дій, подій і наслідків подій, що походять від усіх найпоширеніших дієслів.

Тому **повсякденний завданок** для тих, хто прагне розмовляти й писати науковообрунтованою мовою відповідно до українськомовного способу мислення – **обирати слова за прямою призначеністю, щоби правильно передавати втямки «дію – подію – наслідок»**. Наприклад, так, як ми зазначили вище щодо обиравання слів із трислів'я «*змінювання – змінення – зміна*». Чи, наприклад, щодо дії *розраховувати* треба вживати лексем з трислів'їв: «*дія – розрахування; подія – розрахування; наслідок – розрахунок*», а не одного слова «*розрахунок*» – на позначку дії, події та наслідку події, так само, як «*расчёт*».

1.2 Застосовне правило № 2 (щодо вживання слів у словосполучах). Під час уживання віддієслівних іменників у словосполучах з іншими лексемами необхідно звертати увагу, що означають ті слова: *дію чи подію* [5–7].

Неправильно формувати словосполучки із додаванням до слів, що зосереджують увагу на дії, віддієслівних іменників, які означають подію, напр.: *методи впровадження, технологія розроблення, спосіб розрахування* тощо. У цих словосполучах лексеми *методи, технологія, спосіб* зосереджують увагу на тому, що **робили, роблять чи робитимуть**, тому треба вживати віддієслівних іменників, що означають дію. Отже, має бути правильно так: *методи впровадження, технологія розроблення, спосіб розрахування*, бо *впроваджувати, розробляти, розрахувати* тощо.

А якщо слова зосереджують увагу на тому, що **зробили чи зроблять**, то потрібно вживати віддієслівних іменників, що означають подію, напр.:

свідоцтво про впровадження, унаслідок розроблення, момент розрахування, бо впровадити, розробити, розрахувати.

У посібнику «Українське наукове слововживання» [7] подано найпоширеніші слова, із якими необхідно сполучати віддієслівні іменники, що означають дію, і слова, що ними позначають подію, та низку прикладів сформованих словосполук із зазначеними лексемами.

1.3 Застосовне правило № 3 (щодо вживання слів у назвах публікацій). У наукових публікаціях здебільшого описують засоби та способи виконання дії, а також інші характеристики дії, тому в заголовках **необхідно вживати віддієслівних іменників, що ними позначають дію**. Наприклад, назва дисципліни «*Проектування різальних інструментів*» зазначає, що вона про те, як *проектувати* (що робити?) інструменти.

Відповідно до ДСТУ 3966 [5] та поданого прикладу, у назвах наукових публікацій (посібників, дисертацій тощо) необхідно вживати віддієслівних іменників, що ними позначають дію, а не подію чи наслідок події. Напр.: назва навчальної дисципліни «*Механічне оброблення деревини*» має бути правильно так: «*Механічне оброблення деревини*», бо дисципліна про те, як *обробляти* деревину. Замість «*Методи оцінки процесу...*» має бути «*Методи оцінювання процесу...*» тощо.

2 Друге основне правило. Коли є дорівнозначінні лексеми чужомовного й українського походження, необхідно вживати українського слова. Це правило сформовано відповідно до термінологічних ДСТУ [1, 5] і Закону України про мову, згідно з якими за наявності дорівнозначінних слів чужомовного й українського походження необхідно вживати українських слів і термінів. Якщо в словниках є лексема чужомовного походження й дорівнозначінне українське, перевагу даємо українському варіанту: *провайдер – постачальник; процент – відсоток; сервіс – обслуговування, послуга; фактор – чинник; кривошипно-шатунний механізм – кривошовно-гонковий механізм; підшипник – вальніця* [5–7]. Це правило зумовлене тим, що українське слово, зазвичай уже пристосоване до української мови й перебуває з нею в системному зв'язку, а до того ж воно здебільшого зрозуміліше широкому зага-

лові. Уживають зазвичай лексем чужомовного походження, якщо відсутні українські відповідники (*áтом, дискéта, сáльдо* тощо).

2.1 Застосовне правило № 4. Уживаючи замість слова чужомовного походження, що означає назву дії, українського дорівнозначінного відповідника, необхідно, відповідно до вимог стандартів, насамперед мати дієслово недоконаного виду, щоб від нього утворити українські назви дії, події та наслідку події, тобто вживати їх за прямою призначеністю [5–7]. Напр.:

слово чужомовного походження – *екіпіровка*;

дієслово недоконаного виду – *споряджати*;

українські назви дії – *споряджати / споряджання*;

українські назви події – *спорядити / спорядження*;

українські назви наслідку події – *споряддя, спорядженість*;

уживання назв дії – *правила споряджання, під час споряджання*;

уживання назв події – *після спрядження, звіт про спорядження*;

уживання назв наслідку події – *технічна спорядженість підприємства (стан); туристичне споряддя (речі)*.

3 Третє основне правило. Якщо треба позначити певного втямка, а в словниках відсутня потрібна лексема або та, що в словниках, не відповідає вимогам [1, 5–7], то необхідно утворити нове слово за правилами українського словотворення, поданими зокрема в стандартах [1–6]. Наприклад, для дії *переміщування* утворено назву наслідку події *переміщення* – слово *перемість*. Трислів'я *переміщування* – *переміщення* – *перемість* цілком природою та відповідає вже усталеним трислів'ям «*розвóдження – розвéдення – розвíd*», «*розширювання – розши́рення – рóзшир*» тощо.

4 Четверте основне правило. Слів треба вживати так, щоб формальний зв'язок між ними був узгоджений із логічним зв'язком між утямками, позначуваними цими словами [5–7]. Наприклад, якщо в речиві потрібно передати ознаку дійової властивості *активного учасника дії* (призначеність чи здатність виконувати дію), то прикметник, що має передавати ознаку цієї властивості, відповідно до цього правила мусить мати формального зв'язка з назвою дії і/або *активного учасника дії*. Цього основного правила застосовують

насамперед щодо обирання чи творення слів, що ними позначають ознаки дійових властивостей учасників дії, їхні дієознаки й подієознаки.

Дійова властивість учасника дії – призначеність чи здатність осóбини / речі бути учасником дії.

Ознаки дійових властивостей учасників дії необхідно позначати прикметниками з певними суфіксами. Напр.:

обробляльний (із суфіксом *-льн-(ий)*) – ознака призначеності акт. учасн. дії;

обробчий (із суфіксом *-ч-(ий)*) – ознака здатності акт. учасн. дії;

обробний (із суфіксом *-н-(ий)*) – ознака призначеності пас. учасн. дії;

оброблєнний (із суфіксом *-єнн-(ий)*) – ознака здатності пас. учасн. дії.

Окрім дійових властивостей учасник дії може мати дієознаки й подієознаки.

Дієознака учасника дії – ознака перебування в дії її учасника, що її позначають дієприкметником. Наприклад, що його якраз обробляють – *обробляний* (від дії *обробляння*).

Подієознака – ознака перебуття в події учасника дії.

Наприклад, що його вже обробили – *оброблений* (від події *оброблення*).

Неправильно вживати за російським взірцем одного слова на позначку дієознаки, призначеності та здатності, наприклад, подібно до російського слова *обработываемый* українського *оброблюваний*. Відповідно до першого основного правила маємо вживати різних слів (прикметників і дієприкметників) на позначку дієознаки, призначеності та здатності [5–7].

Отже, необхідно вживати: *обробляний* – дієознака;

оброблений – подієознака;

обробчий – призначеність пас. учасн. дії;

оброблєнний – здатність пас. учасн. дії.

5 П'яте основне правило. Не можна вживати будь-яких лексем-похідників, якщо відповідного початкового слова нема в українській мові [5–7]. Наприклад, неправильно вживати: *управління людьми (проектами), управління суглобів, вільне падіння, засоби виконання, під час виховання*, бо нема дієслів *управліти, падіти, виконати, виховати*.

Правильно має бути так: *керування людьми (проектами), управління суглобів, вільне падання, засоби виконання, під час ви-*

хóвування, адже є слова *керувати, управляти, падати, виконувати, виховувати*.

Але щодо події – звіт про *вїконання*, наслідок *вїховання*.

Формулюючи речення, автори публікацій найчастіше помиляються у двох формах речень: із дієсловами на **-ся** (або **-сь**), коли перехідлива дія, і в безособових реченнях із дієсловами на **-но, -то**.

5.1 Застосовне правило № 5. У реченнях дієслів, що мають кінцеві **-ся** (або **-сь**), маємо вживати лише щодо **неперехідливої дії** (*одягатися, обійматися* тощо), а якщо ж дія **перехідлива**, то **необхідно вживати дієслів неозначеної чи особової форми без -ся (або -сь)** [5–7].

Наприклад, неправильно вживати: *опоненти призначаються радою, методика застосовується*.

Правильно має бути так:

- *Опонентів призначає (хто?) рада;*
- *(Хто?) Рада призначає опонентів;*

Методика застосовуємо (застосовують).

5.2 Застосовне правило № 6. **Безособову форму дієслова можна вживати тільки в безособових реченнях (у яких не зазначено активного учасника дії).**

Неправильно безособову форму дієслова на **-но, -то** вживати як наліпку на коротку форму російського дієприкметника (*ученым опублікована стаття – ученим опубліковано статтю*). Правильний переклад: *науковець оприлюднив статтю*.

Отже, українськувати (квазиукраїнські) наліпки вживати зовсім не треба, а словосполучення й речення, сформульовані на російській лад, необхідно перекладати відповідно до будови української мови. Відтак, зазначені на початку статті **українськувати наліпки на російські слова, словосполучення й речення** необхідно вживати за українськомовним способом мислення, як подано в табл. 1.

Окрім наведених вище правил, у навчальному посібнику «Українське наукове слововживання» [16] висвітлено ще низку застосовних вимог щодо правильного обирання чи творення лексем, формування словосполучення і формулювання речень. Посібник УНС містить 10 розділів і 12 додатків; кілька сотень прикладів творення слів; тисячі лексем, що відповідають українськомовному способу мислення, більшість ужитих слів подано з посилками на джерела, що їх використано в посібнику.

Таблиця 1 – Приклади вживання слів, словосполук і речень за українськомовним способом мислення

Уживають за російськомовним способом мислення	Необхідно вживати за українськомовним способом мислення
<i>підготовка фахівців</i>	<i>готування фахівців</i>
<i>розробка стратегії</i>	<i>розробляння стратегії</i>
<i>обробка матеріалів</i>	<i>обробляння матеріалів</i>
<i>технологія оброблення</i>	<i>технологія обробляння</i>
<i>метод оцінки</i>	<i>метод оцінювання</i>
<i>методика розрахунку</i>	<i>методика розраховування</i>
<i>виконання досліджень</i>	<i>досліджування</i>
<i>управління проектами, менеджмент проектів</i>	<i>керування проектами</i>
<i>вільне падіння</i>	<i>вільне падання</i>
<i>у вузі здійснюється підготовка спеціалітів</i>	<i>виш готує фахівців</i>
<i>зауваження пишуться на полях листа</i>	<i>зауваги пишемо на берегах сторінки</i>
<i>розглянено й рекомендовано до видання методичною радою</i>	<i>розглянула й порекомендувала оприлюднити методична рада</i>

Також у посібнику «Українське наукове слововживання» подано додатки з термінами й виозначками загальних утямків, що стосуються до різальних інструментів, обробляння різанням і деревинообробного устаткування та верстатів для готування деревинорізальних інструментів (відповідно до нових редакцій ДСТУ 2233:2021 [2], ДСТУ 2249:2021 [3], ДСТУ 2654:2021 [4], чинних від 2022 р.).

Важливо зазначити, що навчального посібника «Українське наукове слововживання» розглянув і порекомендував використовувати для навчання Постійний науковий термінологічний семінар Технічного комітету стандартування науково-технічної термінології Міністерства економічного розвитку і торгівлі та Міністерства освіти і науки України.

Висновки

За наявності національного стандарту, де ці правила опубліковано, їх у повному обсязі не вчать ні в університетах, ні в школах.

Тому доречно було б **рекомендувати запровадити в навчальних закладах вивчення правил** українського наукового слововживання.

Сподіваюсь, що ця стаття та оприлюднений навчальний посібник «Українське наукове слововживання» підштовхне авторів праць в ужитковій (науковій, технічній, діло-

вій тощо) царині та їхніх редакторів опрацювати вимоги Національних стандартів України й напрацювати українськомовний спосіб мислення.

Література

- 2 ДСТУ 1.5:2015. Правила розроблення, викладання та оформлення національних нормативних документів. Чинний від 2017-02-01. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 61 с.
- 3 ДСТУ 2233:2021. Інструменти різальні. Терміни та визначення понять. Чинний від 2022-09-01. Київ: УкрНДНЦ, 2022. 38 с.
- 4 ДСТУ 2249:2021. Оброблення різанням. Терміни, визначення понять та позначки. Чинний від 2022-09-01. Київ: УкрНДНЦ, 2022. 54 с.
- 5 ДСТУ 2654:2021. Устаткування деревообробче. Терміни та визначення понять. Чинний від 2022-07-01. Київ: УкрНДНЦ, 2022. 19 с.
- ДСТУ 3966-2009. Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять. Чинний від 2010-07-01. Київ: Держстандарт України, 2010. 32 с.
- Ст. ДА 10.003. Культура аудиторного мовлення. Частина 1. Слововживання відповідно до українськомовного способу мислення. Чинний від 2011-07-01. Київ: НАКККіМ України, 2011. 91 с.
URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Morhuniuk_Vital/ (дата звернення: 27.12.2021).
- Ребезнюк І. Українське наукове слововживання: навч. посіб. Львів: СПОЛОМ, 2022. 400 с.

References

- DSTU 1.5:2015. Rules for the development, teaching and registration of national regulatory documents. Valid from February 01, 2017. Kyiv: SE "UkrNDNC", 2016. 61 p.
- DSTU 2233:2021. Cutting tools. Terms and definitions of concepts. Valid from September 01, 2022. Kyiv: State Enterprise "UkrNDNC", 2022. 38 p.
- DSTU 2249:2021. Cutting processing. Terms, definitions of concepts and features. Valid from September 01, 2022. Kyiv: State Enterprise "UkrNDNC", 2022. 54 p.
- DSTU 2654:2021. Wood processing equipment. Terms and definitions of concepts. Valid from July 01, 2022. Kyiv: State Enterprise "UkrNDNC", 2022. 19 p.
- DSTU 3966-2009. Terminology. Principles and rules of development of standards for terms and definition of concepts. Valid from July 01, 2010. Kyiv: State Standard of Ukraine, 2010. 32 p.
- St. DA 10.003. Culture of auditory speech. Part 1. Word usage in accordance with the Ukrainian way of thinking. Valid from July 01, 2011. Kyiv:

NACAM of Ukraine, 2011. 91 p. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Morhuniuk_Vital/ (last accessed December 27, 2021).

- Rebezniuk, I. (2022) Ukrainian Scientific Vocabulary: tutorial. Lviv: Spolom, 400 p.

Ребезнюк Ігор Тарасович, д-р техн. наук, професор кафедри технологічних машин і технічного сервісу, Національний лісотехнічний університет України, rebeznyuk@nltu.edu.ua, тел. +38 067-375-40-72.

"Ukrainian scientific word usage" tutorial – application of the Ukrainian language way of thinking tools

Abstract. Problem. For four centuries the attempts were made to take away the language from Ukrainians by various means. The structure and logic of the Ukrainian language was destroyed during the Soviet period. Ukrainian language was completely assimilated to the Russian language. A language of Ukrainian-language stickers for Russian words has been created. The features of such an artificial Ukrainian language of the Russian way of thinking, which prevailed in the Ukrainian SSR have remained to this day. Therefore, it is important and timely to restore the structure of the language. **Goal.** The purpose is to acquaint the reader with the contents of the "Ukrainian Scientific Vocabulary" tutorial, which develops the principles of Ukrainian vocabulary according to the current standards of Ukraine. **Methodology.** Solving the tasks is based on observing the five main rules of word usage in accordance with the property by which the Ukrainian language, unlike Russian, is able to distinguish the names of actions, events, as well as their consequences, not by verbs only, but also by verbal nouns. **Results.** A number of words, word combinations and sentences are proposed in accordance with the latest standardized rules, which contributes to the improvement of the Ukrainian scientific style of speech and thinking. **Originality/Novelty.** The use of words and word combinations in accordance with the five main rules of word usage contributes to the restoration of the language structure and the development of the Ukrainian way of thinking. **Practical value.** The use of words and word combinations in accordance with the five main rules of word usage facilitates the perception and understanding of the text in use. **Key words:** Ukrainian language, word usage, term, word combination, action, event, consequence.

Rebezniuk Ihor, Doctor of Technical Sciences, Professor of the Department of Technological Machines and Technical Service, National Forestry University of Ukraine, rebeznyuk@nltu.edu.ua, tel. +38 067-375-40-72.